

Proposta d'Autcat per una reforma integral del treball autònom

Seguretat Social i treball autònom

L'Organització d'Autònoms de Catalunya (Autcat), a través de la nostra presidenta, Marta Sánchez Ugart, forma part de la junta directiva de la Federació Nacional d'Associacions de Treballadors Autònoms (ATA). En aquest marc, hem participat en l'elaboració d'aquest document, en el qual l'ATA recull un conjunt de propostes per a una reforma integral del treball autònom. Des d'Autcat, ens adherim i fem nostres les propostes i reclamacions que s'hi plantegen.

1. Es redefineix el treball autònom

- **Habitualitat:** Es considerarà habitual i, per tant, hauran d'afiliar-se i cotitzar aquelles persones treballadores per compte propi o autònomes que de la seva activitat obtinguin uns rendiments nets per sobre del SMI anual i aquesta tingui una durada de més de 3 mesos continuats en un any o de 4 mesos discontinus en un any.
- **Direcció i control:** Es clarifica la dependència i la subordinació, que no existiran quan:
 - a. L'autònom fixi la seva remuneració o preu del servei de manera independent i facturi els seus serveis de forma personal.
 - b. Disposi dels mitjans propis suficients i proporcionals al desenvolupament de l'activitat que realitzi en el moment en què la realitzi.
 - c. Tingui llibertat per organitzar la seva pròpia feina pel que fa al temps, el lloc, la forma i amb qui la realitza.
 - d. En cap cas, i amb independència dels criteris anteriors, es considerarà que existeix direcció i control per una altra persona sobre les persones treballadores autònomes quan:
 1. Siguin titulars d'establiments o locals comercials i industrials i d'oficines i despatxos oberts al públic.
 2. Siguin titulars de llicències administratives obligatòries per a l'exercici de la seva activitat.
 3. Treballin per a més d'un client i que cap d'ells suposi més d'un 75% de la seva facturació.
 4. I/o siguin professionals que exerceixin la seva professió conjuntament amb altres en règim societari o sota qualsevol altra forma jurídica admesa en dret.
- **Autònom col·laborador en relleu generacional:** S'amplia la figura de l'autònom col·laborador a les persones no emparentades en el marc del relleu generacional en els 5 anys previs a la jubilació de l'autònom principal.

2. Es millora el sistema de cotització en funció d'ingressos reals i s'elimina la seva transitorietat "les persones autònomes ja cotitzen en funció dels ingressos reals"

- **Desplegament del sistema i fi de la transitorietat:**
 - a. La base màxima del RETA serà la que es fixi cada any per al conjunt del sistema, i les bases mínimes es fixaran per tram de rendiments computables als efectes de cotització anualment en els PGE en funció de les taules reduïda i general de 2025, previ acord del diàleg social i de les organitzacions representatives de persones autònomes.
 - b. El sistema serà avaluat cada tres anys per la Comissió del Pacte de Toledo.
- **Millora de la regularització**
 - c. **Correcció de rendiments i recurs administratiu:** L'Agència Tributària serà la que comuniqui en acte administratiu els rendiments computables als efectes de cotització a les persones autònomes, amb la finalitat de possibilitar el recurs i la correcció d'aquests de forma prèvia a la regularització per part de la TGSS.
 - d. **S'escurcen els terminis:** S'escurcen els terminis de la devolució de l'excés de cotització, que es retornarà d'ofici abans del 31 de desembre de l'exercici corresponent a aquell en què l'Administració tributària comuniqui els rendiments computables a la Tresoreria General de la Seguretat Social (actualment és abans del 31 de maig de l'any següent).
 - e. **Correcció de societaris i familiars. manteniment de la base 2022:** S'inclou expressament la possibilitat que les persones autònomes sense rendiments o amb rendiments 0 (societaris i familiars col·laboradors) mantinguin i recuperin la seva base de 2022 quan aquesta sigui superior als seus rendiments.
 - f. **Actualització IPC base mantinguda 2022:** S'estableix l'actualització automàtica amb l'IPC de la base a 31 de desembre de 2022 per a aquelles persones autònomes que van optar per mantenir-la i es permet aportar de forma voluntària en les properes regularitzacions la diferència dels exercicis 2023, 2024 i 2025 per evitar la pèrdua de poder adquisitiu de cara a prestacions i pensió.
 - g. **Assimilació pluriactivitat a pluriocupació:** No es podrà cotitzar per sobre de la base màxima del sistema i es cotitzarà en funció de la base que traslladi la TGSS, amb la finalitat d'evitar l'excés de cotització declarant prèviament la situació de pluriactivitat.
 - h. **Còmput del període de càlcul de prestacions i subsidis (paternitat i maternitat):** Es millora el sistema per a la determinació de bases definitives pel que fa als períodes d'activitat que determinen el còmput de prestacions com la paternitat i la maternitat.
 - i. **Índex corrector de despeses dels rendiments:** S'amplia el percentatge de correcció de la despesa per a la determinació dels rendiments computables als efectes de cotització del 3 al 5 % en societaris i del 7 al 9 % en persona física.

- **Tarifes planes i bonificacions per a col·lectius vulnerables**

- j. **Tarifa plana 0 euros** durant 2 anys i fins a 3 anys per als menors de 30 anys, les dones que es reincorporin després de la maternitat i aquelles persones els ingressos de les quals no superin el smi en els dos primers anys de tarifa plana.
- k. **Tarifa 0 activitat complementària:** Quan els ingressos de l'activitat per compte propi siguin inferiors a la meitat del SMI anual i es cotitzi per compte d'altri en el RG en base màxima, només serà necessari l'alta al RETA a efectes registrals, però s'estarà exempt de cotització.
- l. **Tarifa 30 estudiants** per a tots aquells menors de 30 anys durant tot el seu cicle formatiu que compatibilitzin estudis reglats o FP amb el treball per compte propi.
- m. **Bonificacions per a persones autònomes amb baixos ingressos durant 2 anys a càrrec dels pge:** Es bonificarà la quota d'autònoms durant dos anys a aquelles persones autònomes els ingressos de les quals les situïn a la taula reduïda sempre que es mantinguin d'alta de manera continuada aquell any i siguin habituals en els termes següents:
 - i. En un 75% en el tram 1.
 - ii. En un 35% en el tram 2.
 - iii. En un 15% en el tram 3.En cas de continuar a la taula reduïda un cop esgotats els dos anys, s'estudiarà la possibilitat de la subscripció voluntària d'un conveni especial amb la SS.
- n. **Bonificació del 100% de la quota per a persones autònomes amb malaltia greu des del primer dia**, i no a partir del dia 60 com en l'actualitat.
- o. **Bonificació del 100% de la quota per a persones autònomes que cuidin menors amb malalties greus**, ara és del 75%.

- **Millora de l'acció protectora i dels drets socials de les persones autònomes**

- **Millora del cessament d'activitat i del subsidi per a persones majors de 52 anys:**
 - **Reconeixement automàtic quan el cessament és definitiu:** Es reconeixerà de manera automàtica, quan es tracti d'un cessament definitiu amb baixa censal a l'AEAT, per a persones autònomes amb local comercial, oficina, nau industrial i/o explotació agrícola, així com quan existeixi traspàs de llicència administrativa a favor d'un tercer. Si no es donen aquestes condicions, essent el cessament definitiu es reconeixerà el cessament, però no es podrà cursar una nova alta d'autònom en els sis mesos immediatament següents a haver esgotat la prestació.
 - **Reducció dels percentatges acreditatius de reducció d'ingressos al 50% en el cas de cessament temporal.**
 - **Ampliació a les persones autònomes del subsidi per a majors de 52 anys:** No existeix cap argument que sustenti l'exclusió de les persones autònomes de poder accedir a aquest subsidi un cop esgotada la prestació per cessament d'activitat. Si cal cotitzar per això, caldrà cotitzar.

- **Millora de la conciliació:**

- **Ampliació de la baixa de maternitat en 2 setmanes per lactància materna:** Ampliar en 15 dies el descans per naixement i cura de menor de les persones treballadores autònomes en concepte de permís per a la cura del lactant, amb l'objectiu d'equiparar el període de descans de les persones treballadores autònomes amb el de les persones treballadores per compte d'altri, atès que aquestes últimes tenen el dret d'acumular el període de lactància ampliant el seu període de descans en 15 dies addicionals.
- **Establir la baixa de maternitat flexible,** compatible amb el treball per compte propi després de les 6 primeres setmanes de baixa, ampliable en el cas de famílies monoparentals.
- **Relleu en l'últim trimestre d'embaràs:** Permetre que les persones treballadores autònomes que no tinguin persones treballadores al seu càrrec puguin subscriure un contracte de treball bonificat per ser substituïdes des del tercer trimestre d'embaràs i abans que es produeixi la seva absència, coincidint així amb la persona contractada en el desenvolupament de les funcions, de manera que li pugui ensenyar com funciona el negoci i garantir el correcte desenvolupament del lloc de treball.
- **Bonificar al 100% la quota del cuidador contractat per persones autònomes per a la cura de menors i/o persones dependents:** Aprovar una bonificació del 100% de la quota a la Seguretat Social per la contractació d'una persona treballadora domèstica o cuidador per part de la persona autònoma per a la cura de persones dependents.
- **Bonificació del 100% de la quota de la Seguretat Social per substitució en cas d'IT en microempreses:** Bonificació del 100% de la quota empresarial a la Seguretat Social corresponent al primer contracte de substitució quan una persona treballadora d'una microempresa (persones autònomes amb menys de 10 persones treballadores al seu càrrec) es trobi en situació d'incapacitat temporal, durant tot el període que duri la substitució, per reduir la càrrega econòmica de les baixes i garantir la continuïtat de l'activitat.
- **Baixa flexible per a persones autònomes amb malaltia greu:** Establir baixes flexibles compatibles amb el treball per a la reincorporació progressiva i/o intermitent en el cas de malalties cròniques o greus de la persona autònoma.

- **Millora de la conciliació:**

- **Incentius a la contractació:** La creació d'ocupació neta comportarà una reducció del 50% de les cotitzacions socials durant dos anys i del 100% si la persona treballadora té menys de 35 anys.

- **Contracte intergeneracional per a oficis:** Contracte bonificat al 100% per a menors de 35 anys en una sèrie d'oficis i sectors d'activitat determinats reglamentàriament.
- **Col·laborador no familiar per al relleu del negoci:** S'ampliarà la figura de l'autònom col·laborador a persones no familiars en el cas de relleu generacional: l'autònom i l'aprenent pagaran una cotització conjunta en els cinc anys previs a la jubilació i posteriorment en jubilació activa.

3. Es fomenta l'envelliment actiu i la previsió social complementària i alternativa

- **Jubilació activa cap a la compatibilitat plena:**
 - **Eliminació de l'any de demora per a l'accés:** Aquelles persones autònomes que tinguin dret a la jubilació podran optar per jubilar-se de forma activa sense necessitat d'endarrerir la seva jubilació 12 mesos.
 - **Percentatges de compatibilitat:**
 - **Persones autònomes sense persones treballadores al seu càrrec.** S'amplien els percentatges de compatibilitat des de l'any 0:
 - Any 0: 35%.
 - Any 1: 50%.
 - Any 2: 75%.
 - Any 4: 100%.
 - **Persones autònomes amb com a mínim una persona treballadora, un soci o una persona autònoma col·laboradora, familiar o no:**
 - Any 0: 100% (compatibilitat plena).
 - **S'amplien els incentius:**
 - **Compatibilitat demora:** Es considerarà la jubilació activa com a jubilació demorada en no ser una jubilació plena i assolir el 100% de la pensió. Així, cada 12 mesos continuats en jubilació activa s'incrementarà la quantia de la pensió en un 4% anual (2% semestralment).
 - **Progressió de la jubilació activa:** Cada 12 mesos continuats en jubilació activa s'incrementarà la compatibilitat en 15 punts percentuals, excepte del tercer al quart any, en què s'assolirà el 100% de la pensió.
 - **Jubilació activa en activitats penoses, perilloses, tòxiques o insalubres** mitjançant sol·licitud "informada", comportarà l'accés a l'esquema de jubilació activa al 50% des de l'edat ordinària que es fixi per a cadascuna d'elles (no

podent ser aquesta inferior als 59 anys) per al col·lectiu, sense que això comporti cotització addicional per al col·lectiu.

- **Millora de la previsió social complementària**

- **Plans de pensions simplificats (II pilar):**

- **Eliminació dels límits d'aportacions als plans**, desvinculant-los dels límits deduïbles a la RENDA, que s'ampliaran fins al límit de les persones assalariades (8.500 € + 1.500 €).
 - **Plans menys atomitzats:** Només les organitzacions d'autònoms intersectorials representatives podran promoure plans simplificats sense que això impedeixi que, a través d'aquestes, es desenvolupin subplans amb organitzacions sectorials d'autònoms o professionals com a copromotores.

- **Plans privats de pensions (III pilar):**

- **Ampliació del límit:** S'ampliarà tant el límit d'aportació com el límit deduïble fins a 5.000 euros (3.500 € + 1.500 €) en el cas de les persones autònomes.

→ Tant per als plans de pensions simplificats com per als privats, el límit deduïble es deduirà com a despesa en el rendiment net i reduirà els rendiments computables als efectes de cotització en el sistema de cotització en funció d'ingressos i, per tant, reduirà la quota.

- **Mutualistes**

- **Conveni especial transitori:** S'establirà un conveni especial durant almenys 5 anys en què es podrà aportar l'estalvi acumulat a la mutualitat alternativa i que podrà computar als efectes de períodes de carència per a l'accés a la pensió i al percentatge de base reguladora. Aquest sistema obligarà a estar donat d'alta de manera simultània al RETA i a cotitzar per ingressos reals.

REFORMA CONCURSAL I SEGONA OPORTUNITAT

4. Es garanteix una veritable segona oportunitat

- **Garantia de pensió amb deutes amb la seguretat social i hisenda:** Garantir l'accés a la pensió de jubilació en el cas de deutes amb la Seguretat Social i Hisenda, que es compensaran amb la pròpia pensió en els terminis i en les quanties que s'estableixin mitjançant el fraccionament d'aquests deutes.
 - **Exoneració de crèdits públics:** En el cas de deutes per crèdits de dret públic, els recàrrecs i interessos de demora seran en tots els casos exonerables en la seva totalitat, i el deute principal només podrà ser declarat parcialment no exonerable amb un límit de fins al 30% de la seva quantia.
 - **Justícia gratuïta** per a les persones físiques amb activitat econòmica.

- **Xarxa d'alerta primerenca:** L'Administració haurà de crear una xarxa nacional d'atenció, assessorament i suport a PIME i persones autònomes per a la prevenció de la fallida empresarial i del relleu generacional mitjançant un model de col·laboració publicoprivada previ als procediments formals de preconcurs i concurs de creditors.

HISENDA I ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

5. Una fiscalitat adaptada a la persona autònoma

- **Implantació immediata de l'IVA franquiciat**
 - **Exempció d'IVA fins a 85 mil euros de facturació i 100 mil en operacions transnacionals:** Les persones autònomes persona física amb una facturació inferior a 85 mil euros en operacions nacionals o/i 100 mil en operacions transnacionals podran acollir-se voluntàriament al règim d'IVA franquiciat.
 - **Presentaran l'IVA només un cop l'any.**
- **Desaparició progressiva dels mòduls**
 - **Substitució progressiva en 3 anys del sistema de mòduls per un sistema d'estimació directa especial** amb fortes deduccions en alguns conceptes, com el carburant, com ja existeix a Navarra i al País Basc.
- **Objectivació de la despesa deduïble recurrent al 50%**
 - **Objectivació de la despesa deduïble recurrent:** S'entendrà que el 50%, tant en IVA com en IRPF, de la despesa de la persona autònoma està afecta a l'activitat i és deduïble per despeses recurrents (vehicle i carburant, subministraments, manutenció, etc.), i no s'haurà de justificar-ne l'afectació; només caldrà fer-ho en el cas de voler superar aquests límits de deduïbilitat.
- **Facturació electrònica i VERI*FACTU:**
 - **Totes dues seran obligatòries a partir de l'1 de gener de 2027 i voluntàries des de l'1 de gener de 2026**, cosa que comportarà una reducció de fins a dos punts del tipus impositiu en societats i persones autònomes obligades, i estaran exemptes de sanció en cas d'error.
 - **Digitalització i estandardització dels tiquets de despesa i de les factures simplificades per a la seva deduïbilitat.**

- **Presentació de models i obligacions formals**

- **La presentació de models informatius o impostos passarà de trimestral a semestral.**

6. Menys traves i menys indefensió davant l'administració pública

- **Càrregues administratives**

- **Test micropime:** Cada norma, sigui de la naturalesa que sigui i provingui de qualsevol dels nivells que conformen les administracions públiques, haurà d'anar acompanyada d'una memòria d'impacte social i econòmic en les empreses i negocis de menys de 10 persones treballadores i es valorarà l'exoneració o normes específiques per a l'adaptació de la norma a aquestes empreses.
- **Desplegament de la carpeta pime i persona autònoma:** Com a punt d'accés únic a tota la documentació que obra en poder de qualsevol administració, que a més permetrà la preconcessió d'ajudes i subvencions de totes les administracions en funció de les característiques de la persona autònoma o la PIME i la seva geolocalització. Per a qualsevol tràmit o sol·licitud es podrà donar permís per a la consulta de les dades que ja obren en poder de l'Administració a qualsevol altra administració.
- **Principi de silenci administratiu positiu:** S'establirà com a norma general amb terminis variables en funció de la gestió i/o d'excepcions que hauran d'estar degudament justificades.

- **Dret a l'error administratiu i a la desconexió administrativa**

- **S'establirà la política del primer avís,** en què només s'avisarà de l'error i s'informarà de com corregir-lo per part de l'administració competent i sense sanció, que serà més gran en cas de reiteració de la conducta.
- **Stop notificacions 24 hores.** Només es podrà notificar en dies laborables i en horari comercial.

- **Reequilibri de poder entre l'administració i l'administrat**

- **No condemna en costes:** En el cas d'un contenciós administratiu, la persona autònoma amb uns rendiments nets inferiors a 100 mil euros anuals no podrà ser condemnada en costes, ja que s'entén que els recursos de l'Administració són molt superiors als del demandant.

- **El pagament ràpid no impedeix el recurs:** El pagament ràpid d'una sanció per a la seva reducció no suposarà, en cap cas, l'assumpció del fet denunciat i serà en tots els casos recurrible.
- **Unitat de criteri i interpretació més favorable a l'administrat:** El canvi de criteri per part de qualsevol administració a favor de l'administrat haurà d'aplicar-se obligatòriament d'ofici per qualsevol altra administració.

Document elaborat per Autcat a partir del document "Reforma integral del trabajo autónomo" d'ATA, novembre de 2025.

L'Organització d'Autònoms de Catalunya Autcat és una entitat adherida a la Patronal Cecot.

cecot

Barcelona, novembre de 2025.